

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету технологій і дизайну

Тетяна ІВАНШЕНА
Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
28 серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Рисунок

Назва дисципліни

Галузь знань 02 – Культура і мистецтво

Спеціальність – 022 Дизайн

Рівень вищої освіти – Перший бакалаврський

Освітньо-професійна програма – Графічний дизайн

Обсяг дисципліни – 18 кредитів ЄКТС, **Шифр дисципліни** – ОПП.01.

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (професійної підготовки)

Факультет – Технологій і дизайну

Кафедра – Рисунок та проектної графіки

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	1	1	4	120	51	–	51	–	–	69	–	–	–	+
Д	1	2	4	120	64	–	64	–	–	66	–	–	–	+
Д	2	3	5	150	68	–	68	–	–	82	–	–	–	+
Д	2	4	5	150	72	–	72	–	–	78	–	–	–	+
Разом ДФН			18	540	235	–	235	–	–	295	–	–	–	4

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Графічний дизайн» за спеціальністю 022 «Дизайн»

Програма складена

Владислав ЛІТВИНЕНКО
Підпис автора

Владислав ЛІТВИНЕНКО

Ступінь, вчене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора

Віктор ТРАЧУК
Підпис автора

Віктор ТРАЧУК

Ступінь, вчене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора

Схвалена на засіданні кафедри

Рисунок та проектної графіки

Протокол *№1*

від *28 серпня 2024*

Віктор ТРАЧУК
Підпис

Зав. кафедри

Ігор КОВТУН
Підпис

Ігор КОВТУН

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету технологій та дизайну

Голова вченої ради факультету

Тетяна ІВАНШЕНА
Підпис

Тетяна ІВАНШЕНА

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Хмельницький 2024

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
Гарант освітньо- професійної програми Графічний дизайн	Технологій і дизайну		Оксана СТРИЖОВА

3 Пояснювальна записка

Дисципліна «Рисунок» є складовою професійної підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Графічний дизайн» в межах спеціальності 022 «Дизайн».

В дисципліні вивчаються основні теоретичні та практичні методи створення реалістичного рисунку при проектуванні дизайн-об'єктів. Виконання завдань, передбачених лабораторними роботами, дозволяє набути умінь створювати зображення предметного середовища в перспективі та об'ємі за допомогою ліній, тону, фактури та початкові навички грамотної побудови взаємозв'язків між різними елементами рисунку, підсилення його виразності різними засобами і прийомами, а також формування навичок самостійної творчої чи дослідницької роботи.

Пререквізити – Основи композиції.

Кореквізити – Проектування; Навчальна практика.

Відповідно до **Стандарту вищої освіти** із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

компетентності: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну або під час навчання, що передбачає застосування певних теорій, методів дизайну та характеризується комплексністю і невизначеністю умов, здатність здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну, здатність застосовувати навички проектно-графіки у професійній діяльності, здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища і постаті людини засобами пластичної анатомії, спеціального рисунку та живопису;

програмні результати навчання: створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання, розробляти композиційне рішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах, використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації та творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні практики, відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів дизайну.

Мета дисципліни. Набуття вмінь і практичних навичок виконання рисунків, необхідних в роботі дизайнера-виконавця графічних робіт, формування та розвиток творчих здібностей здобувача.

Предмет дисципліни: теоретичні та практичні прийоми виконання реалістичних зображень за допомогою лінії та тону.

Завдання дисципліни. Вивчення основних способів побудови реалістичного зображення, способів і прийомів побудови зображення за принципом «від загального до деталей», зв'язку між естетичними особливостями натури та її зображень в перспективі за допомогою лінії, тону та фактури, з урахуванням композиційно-просторової побудови та тонального рішення.

Результати навчання. Під час вивчення дисципліни студент навчається системному підходу до аналізу поставленої проблеми, можливості узагальнювати отримані знання та вміти вибирати і застосовувати відповідні методи побудови рисунку. За умов успішного опанування навчального матеріалу студент має володіти навичками виконання короткотермінових замальовок та довготривалих рисунків предметів і об'єктів навколишнього середовища, фігур людей різного віку та статі, в різних ракурсах, з збереженням пропорцій.

4 Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:	
	Лабораторні роботи	СРС
Перший семестр		
Розділ 1 Натюрморт із геометричних тіл	18	24
Розділ 2. Натюрморт із предметів побуту і праці	33	45
Разом:	51	69
Другий семестр		
Розділ 3. Натюрморт з архітектурними деталями	30	40
Розділ 4. Деталі обличчя і голови та антична гіпсова голова узагальненої форми	24	26
Разом:	54	66
Третій семестр		
Розділ 5. Антична гіпсова голова в ракурсі	18	24
Розділ 6. Антична гіпсова фігура	50	58
Разом:	68	82
Четвертий семестр		
Розділ 7. Деталі фігури людини	12	14
Розділ 8. Голова людини з плечовим поясом (жива натура)	30	32
Розділ 9. Фігура людини в легкому одязі (жива натура)	30	32
Разом:	72	78
Усього:	235	295

5 Програма навчальної дисципліни

5.2 Зміст лабораторних занять

Перелік лабораторних занять для студентів денної форми навчання

№ п/п	Тема лабораторного заняття	Кількість годин
Перший семестр		
1	Натюрморт з геометричних тіл прямокутної та циліндричної форми. Лінійна побудова. Літ.: [1] с. 10–25; [2] с. 5–47; [3] с. 12–24; [5] с. 3–5, 7	8
2	Складний натюрморт з геометричних тіл. Світлотіньове опрацювання. [1] с. 14–34; [2] с. 15–47; [3] с. 10–24; [5] с. 8, 25–26; [9] с. 116, 143	16
3	Натюрморт з предметів побуту та праці, близьких за формою до геометричних тіл. Лінійна побудова, умовна світлотінь. Літ.: [1] с. 35–40; [3] с. 10–26; [5] с. 9, 27–28; [9] с. 109–110, 114, 154, 159	16
4	Натюрморт з предметів побуту та праці в інтер'єрі. Літ.: [1] с. 35–40, 45; [3] с. 15–33; [5] с. 10, 27, 29–30	29
Разом:		51
Другий семестр		
5	Натюрморт – гіпсова розетка з драперією. Світлотіньове опрацювання. Літ.: [1] с. 45–51; [3] с. 337–378; [5] с. 11, 31–32	12
6	Гіпсова архітектурна деталь симетричної форми. Лінійна побудова, умовна світлотінь. Літ.: [1] с. 52–60; [3] с. 35–45, [5] с. 12, 33–36	18
7	Гіпсові частини голови людини (ніс, вухо, губи, очі) в ракурсах. Світлотіньове опрацювання. Літ.: [2] с. 65–70; [3] с. 46–48; [5] с. 13, 37–38; [8] с. 12–15, 32; [10], с. 121–140	12

8	Антична голова узагальненої форми (Аполлон, Венера, Гермес, Юнона). Моделювання форми тоном. Літ.: [2] с. 61–72; [3] с. 78, 110; [4] с. 146–149; [5] с. 14, 38; [6] с. 76–100, 161, 178–180; [7] с. 7–10, 24–63, 172–185; [8], с. 14–17, 23–28; [10] с. 66–99, 110–112\	12
Разом:		54
Третій семестр		
9	Рисунок античної гіпсової голови в ракурсі (Лаокоон, Сократ, Сенека). Моделювання форми тоном. [Літ.: 1] с. 71–76; [2] с. 95–115; [3] с. 56–60; [4] с. 146–149; [5] с. 15–17, 39–40; [8] с. 16–19, 33–36	12
10	Рисунок з натури голови людини з плечовим поясом. Літ.: [1] с. 81–86; [2] с. 99–117; [3] с. 61–65; [5] с. 20, 45; [6] с. 56–71, [8], с. 20–25, 57–61	12
11	Рисунок анатомічної фігури екорше в трьох поворотах. Літ.: [2] с. 117–141; [3] с. 69–75; 5, с. 18, 42; [7] с. 45–69, 103–129, 160, 162–175; [10] с. 102–107	24
12	Рисунок гіпсової фігури Геракла в двох поворотах. Літ.: [2] с. 117–141; [3] с. 69–75; [7] с. 45–69, 103–129, 160, 162–175; [5] с. 18, 42; [10], с. 102–107	20
Разом:		68
Четвертий семестр		
13	Рисунки кінцівок фігури людини (кисть, стопа) з гіпсових зліпків. Літ.: [2] с. 166–178; 3, с. 63–68; [5] с. 19, 43–44; [6] с. 146–149; [7], с. 90–127; [10] 137–152, 201–231	12
14	Рисунок з натури жіночої або чоловічої голови з плечовим поясом/ Літ.: [2] с. 99–140; [3] с. 69–77; [5] с. 15–17, 39–40; [8] с. 145–157; [10] с. 156, 189–193	30
15	Рисунок з натури чоловічої фігури в легкому одязі. Літ.: [2] с. 117–156; [3] с. 79–110; [5] с. 21, 46; [8] с. 57–64; [10], с. 159, 196–203	15
16	Рисунок з натури жіночої фігури в легкому одязі. Літ.: [2] с. 141–166; [3] с. 80–115; [5], с. 22, 47; [8] с. 59, 135; [10] с. 163, 196–205	15
Разом:		72

Необхідні інструменти: білий або тонований папір типу «ватман» форматів А1 – А4 та калька відповідного формату, олівці графітні м'якості Н, НВ, В, 2В, 3В; м'які графічні матеріали: вугілля, сангіна, сепія, соус; ластик; розтушовувач для м'яких матеріалів; дизайнерський ніж, малярний скотч.

Використовують спеціальне приладдя: мольберт, рисувальна дошка або планшет. В якості наочного матеріалу також використовуються зразки робіт з рисунку здобувачів спеціальності «Дизайн» попередніх років навчання.

Для набуття професійних здатностей і практичних навичок в лабораторних роботах здобувачі виконують завдання, спрямовані на створення рисунків предметно-просторового середовища, гіпсових скульптур, зображень людей різного характеру та складності за допомогою використання художніх матеріалів. Усі рисунки виконуються на аркушах білого або тонованого паперу форматів А1 – А4 традиційними художніми матеріалами.

При вивченні дисципліни здобувач навчається системному підходу до аналізу поставленої проблеми, набуває навичок користування науковою літературою, можливості узагальнювати отримані результати та робити правильні висновки щодо доцільності використання тих чи інших методів по-будови рисунку.

За умови успішного опанування навчального матеріалу здобувач має: володіти навичками рисунку об'єктів з натури та за уявою предметного середовища, портретів, фігур людей різного віку та статі в різних ракурсах з врахуванням пропорцій та індивідуальних особливостей натури.

5.3 Зміст самостійної (у т. ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів денної форми здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до виконання і захисту лабораторних робіт, створенні презентаційних планшетів, банерів, макетів, художніх робіт для представлення на перегляді.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми навчання

Номер тижня	Вид самостійної роботи	К-сть годин
<i>Перший семестр</i>		
1 - 2	Підготовка до виконання та захисту лабораторної роботи 1. Підготовка до виконання лабораторної роботи 2	8
3 – 6	Підготовка до захисту лабораторної роботи 2. Підготовка до виконання лабораторної роботи 3	16
7 – 10	Підготовка до захисту лабораторної роботи 3. Підготовка до виконання лабораторної роботи 4	16
11 – 17	Підготовка до захисту лабораторної роботи 4, формування портфолію із графічних робіт	29
Разом:		69
<i>Другий семестр</i>		
1 – 4	Підготовка до виконання та захисту лабораторної роботи 5. Підготовка до виконання лабораторної роботи 6	12
5 – 10	Підготовка до захисту лабораторної роботи 6 та до виконання лабораторної роботи 7	18
11 – 14	Підготовка до захисту лабораторної роботи 7 та до виконання лабораторної роботи 8	17
15 – 18	Підготовка до захисту лабораторної роботи 8, формування портфолію із графічних робіт	19
Разом:		66
<i>Третій семестр</i>		
1 – 4	Підготовка до виконання та захисту лабораторної роботи 9. Підготовка до виконання лабораторної роботи 10	12
4 – 6	Підготовка до захисту лабораторної роботи 10 та до виконання лабораторної роботи 11	12
7 – 12	Підготовка до захисту лабораторної роботи 11 та до виконання лабораторної роботи 12	33
13 – 17	Підготовка до захисту лабораторної роботи 12, формування портфолію із графічних робіт	25
Разом:		82
<i>Четвертий семестр</i>		
1 – 4	Підготовка до виконання та захисту лабораторної роботи 13. Підготовка до виконання лабораторної роботи 14	16
5 – 7	Підготовка до захисту лабораторної роботи 14 та до виконання лабораторної роботи 15	11
8 – 12	Підготовка до захисту лабораторної роботи 15 та до виконання лабораторної роботи 16	23
13 – 18	Підготовка до захисту лабораторної роботи 16, формування портфолію із графічних робіт	32
Разом:		78

Керівництво самостійною роботою здійснює викладач згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

6 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні класичних та сучасних технологій навчання рисунку, зокрема: виконання лабораторних робіт (з використанням сучасних інноваційних технологій, технік та матеріалів), консультацій та виконання самостійної роботи (підготовка до виконання і захисту лабораторних робіт, формування портфоліо робіт).

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час лабораторних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. При цьому використовується метод поточного контролю – захист лабораторних робіт (в усній формі).

Підсумковим контрольним заходом є іспит, у формі перегляду портфоліо робіт.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються позитивні результати поточного контролю, наявність усіх оцінок з кожного виду контролю є обов'язковою. Студент, який не набрав позитивний середньозважений за поточну роботу вважається невстигаючим.

8 Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною **чотирибальною** шкалою і виставляється в електронному журналі обліку успішності. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих студентом **позитивно**, з урахуванням коефіцієнта вагомості і розраховується в автоматизованому режимі за відповідною програмою.

Оцінка, яка виставляється за лабораторне заняття, складається з таких елементів: знання теоретичного матеріалу з теми роботи; якість графічної частини; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення; своєчасний захист лабораторної роботи. У кінці семестру студент має сформувати портфоліо із графічної частини лабораторних робіт і представити їх на перегляді у вигляді презентаційних планшетів, банерів, макетів та художніх робіт.

Термін захисту лабораторної роботи вважається своєчасним, якщо студент захистив її на наступному після виконання роботи занятті. Пропущене лабораторне заняття студент зобов'язаний відпрацювати в лабораторіях кафедри у встановлений викладачем термін з реєстрацією у відповідному журналі кафедри, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Оцінювання результатів освітньої діяльності студентів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Здобувач освіти ґрунтовно та у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується, вміло використовує понятійний апарат; вирішує практичні завдання з рисунку геометричних форм, натюрмортів, інтер'єрів, голови та фігури людини; впевнено обґрунтовує і пояснює свої рішення, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки власних рисунків. Результат виконання роботи свідчить про глибоке знання та вміння здобувачем освіти образотворчої грамоти: лінійної та повітряної перспективи, світлотіньової

	побудови предметів у просторі; точності пропорційних співвідношень у зображенні запропонованих предметів, реалістичності зображення; чіткого розуміння та образного відтворення заданого композиційного мотиву, гармонійно поєднує в собі всі складові елементи, витримані пропорційні відносини між деталями та загальним цілим, виявлене головне і другорядне. Допускаються незначна похибка у передачі форми предметів у просторі за допомогою світлотіні або незначні порушення пропорцій предметів.
Добре	Здобувач освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом і фаховою термінологією, самостійно і усвідомлено виконує практичні завдання, проте, у рисунках можуть мати місце окремі неточності або оформлення результатів є недостатньо якісним. Результат виконання роботи свідчить про достатнє знання здобувачем освіти образотворчої грамоти: лінійної та повітряної перспективи, світлотіньової побудови предметів у просторі. У пропорційних співвідношеннях зображень допускаються декілька незначних похибок. Композиційне рішення роботи має незначні порушення її законів та принципів.
Задовільно	Здобувач освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, посередньо виділяє головне та другорядне в рисунку, робить помилки у визначеннях і поясненнях, невпевнено виконує основні завдання. Як правило, оцінка «задовільно» виставляється, коли студент здатен далі продовжити навчання і не передбачає повторного вивчення теми чи розділу, або дисципліни загалом. Результат виконання роботи свідчить про посереднє знання здобувачем освіти образотворчої грамоти: лінійної та повітряної перспективи, світлотіньової побудови предметів у просторі. У пропорційних співвідношеннях зображень допускається декілька значних похибок. Композиційне рішення роботи має суттєві порушення його законів та принципів.
Незадовільно	Здобувач освіти виявив в результаті виконання завдання значні помилки у композиційному вирішенні рисунку, порушенні пропорцій зображень, принципові нерозуміння світлотіньового опрацювання рисунку, примітивність образного мислення та відсутність образотворчої грамоти. Оцінка виставляється, коли здобувач освіти не може продовжити навчання і передбачає повторне вивчення студентом дисципліни.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

<i>Перший семестр</i>				
Аудиторна робота				Семестровий контроль,
Лабораторні роботи №:				іспит
1	2	3	4	Перегляд портфоліо робіт
ВК*: 0,6				0,4
<i>Другий семестр</i>				
Аудиторна робота				Семестровий контроль,
Лабораторні роботи №:				іспит
5	6	7	8	Перегляд портфоліо робіт
ВК*: 0,6				0,4
<i>Третій семестр</i>				
Аудиторна робота				Семестровий контроль
Лабораторні роботи №:				іспит
9	10	11	12	Перегляд портфоліо робіт
ВК*: 0,6				0,4
<i>Четвертий семестр</i>				
Аудиторна робота				Семестровий контроль
Лабораторні роботи №:				іспит
13	14	15	16	Перегляд портфоліо робіт
ВК*: 0,6				0,4

Умовні позначення: ВК – ваговий коефіцієнт.

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання	
A	4,75–5,00	5	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4	Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4	Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

9 Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Які матеріали використовуються в академічному рисунку?
2. Які види рисунку існують?
3. Який рисунок називають лінійним?
4. Який рисунок називають тональним?
5. Побудова перспективи в натюрморті.
6. Побудова куба в перспективі.
7. Побудова кулі в перспективі.
8. Побудова призми в перспективі.
9. Побудова циліндра в перспективі.
10. Особливості побудови натюрморту із побутових предметів.
11. Побудова предметів побуту.
12. Побудова складок драперії в ракурсі.
13. Побудова світлотіні на драперії.
14. Побудова падаючих тіней в рисунку.
15. Побудова власних тіней в рисунку.
16. Побудова предметів побуту.
17. Побудова в перспективі натюрморту.
18. Особливості лінійно-конструктивного рисунку.
19. Побудова натюрморту з побутових предметів.
20. Світлотіньове опрацювання інтер'єру.
21. Світлотінь в інтер'єрі.
22. Рисунок симетричної гіпсової розетки.
23. Рисунок асиметричного рельєфу.
24. Побудова складок драперій.
25. Особливості узагальнення форми рельєфу та розетки в рисунку.
26. Рисунок доричної капітелі.
27. Рисунок іонічної капітелі.
28. Побудова каннелюр на колоні.
29. Особливості узагальнення форми в рисунку архітектурної деталі.

30. Особливості виконання рисунку м'яким матеріалом.
31. Світлотінь на голові людини.
32. Конструктивні схеми побудови голови людини.
33. Побудова ока людини.
34. Побудова носа людини.
35. Побудова губ людини.
36. Побудова вуха людини.
37. Побудова античної голови в фас.
38. Побудова античної голови в профіль.
39. Побудова античної голови в анфас.
40. Побудова античної голови в 3/4.
41. Особливості узагальнення форми в рисунку гіпсової голови.
42. Світлотінь на фігурі людини.
43. Рисунок грудної клітки.
44. Рисунок верхньої кінцівки. людини
45. Рисунок плечового поясу людини.
46. Рисунок тазового поясу.
47. Світлотінь на фігурі людини.
48. Побудова кисті руки людини.
49. Техніки швидкого рисунку.
50. Особливості конструктивного рисунка фігури людини.
51. Особливості рисунку нижньої кінцівки людини.
52. Моделювання форми тоном в рисунку голови людини.
53. Передача фактури тканини на фігурі.
54. Побудова античної голови в ракурсі.
55. В чому полягає різниця пропорцій чоловічої та жіночої фігур?

10 Методичне забезпечення

Викладачами кафедри підготовлені і видані такі методичні матеріали:

- Литвиненко В.С., Трачук В.А. Рисунок : методичні рекомендації до лабораторних робіт для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 022 «Дизайн». Хмельницький: ХНУ, 2023. 47 с.

- Методичні рекомендації з виконання лабораторних робіт з дисципліни «Рисунок». - модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnpu.edu.ua/course/view.php?id=6137> .

- Рисунок : методичні вказівки до лабораторних робіт для студентів напряму підготовки «Дизайн». Ч. 1 / Т.В. Захарків. – Хмельницький : ХНУ, 2013. – 76 с.

11 Рекомендована література

Основна

1. Кириченко М.А. Основи образотворчої грамоти : навч. посіб. Київ : Вища шк., 2016. 190 с.
2. Сухенко В. О. Академічний рисунок. Підручник. Київ : Амадей, 2016. 232 с.: 217 іл.
3. Туманов І. М. Рисунок. Живопис. Скульптура: Теоретико-методологічні основи комплексного навчання. Львів : Аверс, 2018. 496 с.

Додаткова

4. Литвиненко В. С., Трачук В. А. Поетапне виконання рисунку голови людини з гіпсової моделі. *Сучасні досягнення в науці та освіті і: зб. пр. XIX Міжнар. наук. конф., м. Нетанія (Ізраїль). 29 верес. – 6 жовт. 2024 р. (укр., англ.).* Хмельницький: ХНУ, 2024. с.146–149.

5. Литвиненко В.С., Трачук В.А. Рисунок : методичні рекомендації до лабораторних робіт для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 022 «Дизайн». Хмельницький: ХНУ, 2023. 47 с.

6. Рибін С. В., Бобін В.В., Калашнікова С.М., Куліш А.С. Пластична анатомія. В двох книгах. Остеологія, артрологія. – Навчальний посібник / С.В. Рибін,– Харків, 2019. Книга 1. 192 с.

7. Рибін С. В. Бобін В.В., Калашнікова С.М., Куліш А.С. Пластична анатомія. В двох книгах. Міологія. Анатомічні пропорції. Навчальний посібник. Харків, 2019. Книга 2. 208 с.

8. Чоботов І. П. Харківська школа рисунка: монографія. Харків: ХДАДМ, София-А, 2017. 339 с.

9. Шпак, В.О. Основи живопису. Акварель. Навчальний посібник. Київ, 2015. 256 с.: іл.

10. Bammes Gottfried. Figurliches Gestalten. Berlin Volk und Wissen Volkseigener Verlag, 2019. 340 P.

12 Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище. Режим доступу: Модульне середовище для навчання MOODLE. <https://msn.khmnu.edu.ua/enrol/index.php?id=8513>.

2. Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/p1age_lib.php

3. Репозитарій ХНУ. URL : <https://library.khmnu.edu.ua/#>.

РИСУНОК

Тип (статус) дисципліни	Обов'язкова професійної підготовки
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Перший-четвертий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	18
Форми здобуття освіти, для яких викладається дисципліна	Денна

Результати навчання. Під час вивчення дисципліни студент навчається системному підходу до аналізу поставленої проблеми, можливості узагальнювати отримані знання та вміти вибирати і застосовувати відповідні методи побудови рисунку. За умов успішного опанування навчального матеріалу студент має володіти навичками виконання короткотермінових замальовок та довготривалих рисунків предметів і об'єктів навколишнього середовища, фігур людей різного віку та статі, в різних ракурсах, з збереженням пропорцій.

Зміст навчальної дисципліни. Академічний рисунок натюрморту з геометричних фігур. Гіпсова архітектурна деталь симетричної та асиметричної форми. Рисунок натюрморту в інтер'єрі за зібраними з натури матеріалами. Рисунок голови людини з гіпсових зразків та з живої натури. Рисунок екорше фігури людини в двох поворотах. Рисунок деталей фігури з гіпсових зліпків кистей рук та стоп. Рисунок оголеної фігури людини з гіпсових моделей та з живої натури. Рисунок одягненої фігури людини та багатофігурної постановки. Рисунок з натури складного інтер'єру з виглядом з вікна.

Преквізити: основи композиції.

Кореквізити: проєктування; навчальна практика.

Запланована аудиторна робота: лабораторні заняття – 235 год., самостійна робота – 295 год., разом – 540 год.

Форми (методи) навчання: Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні класичних та сучасних технологій рисунку, зокрема: виконання лабораторних робіт (з використанням сучасних технологій, технік та матеріалів), консультацій, самостійної роботи (підготовка до виконання і захисту лабораторних робіт, оформлення портфоліо робіт).

Форми оцінювання результатів навчання: захист лабораторних робіт; іспит (перегляд портфоліо робіт).

Вид семестрового контролю іспит – 1-4 семестри.

Навчальні ресурси:

- 1 Сухенко В. О. Академічний рисунок. Підручник. Київ : Амадей, 2016. 232 с.: 217 іл.
- 2 Туманов І. М. Рисунок. Живопис. Скульптура: Теоретико-методологічні основи комплексного навчання. Львів : Аверс, 2018. 496 с.
- 3 Литвиненко В. С., Трачук В. А. Поетапне виконання рисунку голови людини з гіпсової моделі. *Сучасні досягнення в науці та освіті*: зб. пр. XIX Міжнар. наук. конф., м. Нетанія (Ізраїль). 29 верес. – 6 жовт. 2024 р. (укр., англ.). Хмельницький: ХНУ, 2024. с.146–149.
- 4 Литвиненко В.С., Трачук В.А. Рисунок : методичні рекомендації до лабораторних робіт для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 022 «Дизайн». Хмельницький: ХНУ, 2023. 47 с.
- 5 Рибін С. В., Бобін В.В., Калашнікова С.М., Куліш А.С. Пластична анатомія. В двох книгах. Остеологія, артродологія. – Навчальний посібник / С.В. Рибін,– Харків, 2019. Книга 1. 192 с.
- 6 Рибін С. В. Бобін В.В., Калашнікова С.М., Куліш А.С. Пластична анатомія. В двох книгах. Міологія. Анатомічні пропорції. Навчальний посібник. Харків, 2019. Книга 2. 208 с.
- 7 Чоботов І. П. Харківська школа рисунка: монографія. Харків: ХДАДМ, Софія-А, 2017. 339 с.
- 8 Модульне середовище. [URL:https://msn.khmnmu.edu.ua/enrol/index.php?id=8513](https://msn.khmnmu.edu.ua/enrol/index.php?id=8513)
- 9 Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khmnmu.edu.ua/asp/php_f/p1page_lib.php

Викладачі: викладач Литвиненко В.,
ст. викладач Трачук В.